

Sant Dnyaneshwar Shikshan Sanstha's
ANNASAHEB DANGE COLLEGE OF D PHARMACY,
ASHTA

स्नेह

२०१९ — २०

महापूर

*Shaping Future Transforming
Healthcare Education
Beyond Degree*

MAGAZINE

<http://www.adcdp.in>

[@ principaladcdp@gmail.com](mailto:principaladcdp@gmail.com)

स्नेह

A Y 2019-2020, ISSUE 01

OUR INSPIRATION

HON. SHRI. ANNASAHEBDANGE (APPA)

OUR CORNERSTONE

HON. ADV. RAJENDRA R. DANGE

OUR MOTIVATOR

PROF. RAFIQ. A. KANAI

COVER IMAGE

MR. PRAKASH I. NARGATTI

EDITORIAL

MR. SUJIT A. DESAI EXECUTIVE EDITOR

MR. PRAKASH I. NARGATTI EDITOR IN CHIEF

MISS. MUSKAN S. NARADEKAR STUDENT EDITOR

MR. SOURABH R. PATIL STUDENT EDITOR

CONTRIBUTORS

MR. DESAI S. A., MR. NARGATTI P. I., MR. DANE Y. D.,
MISS. JADHAV S. T., MRS. ADMUTHE J. A.

PHONE: 02342-241125

PRINCIPALADCDP@GMAIL.COM

VISIT-WWW.ADCDP.IN

मराठी विभाग

1. आयुष्यात यशस्वी होण्यासाठी काय करायला हवे याचा विचार करा

आयुष्यात प्रत्येक व्यक्तीला यशस्वी होण्याची आस असते. पण, यशस्वी होणे म्हणजे नेमके काय? तर, आपल्या मनातून आपण ठरवलेले ध्येय आपण साध्य करणे म्हणजे यशस्वी होणे. पण, असे अनेक लोकांच्या बाबतीत घडत नाही. ध्येय तर हे लोक ठरवतात. पण, ते पूर्ण मात्र करू शकत नाहीत. यामागे बरे कारण काय असेल...? खरेतर येथेच मेख आहे. आपण यशस्वी का होत नाही यावर विचार करण्यापेक्षा आपण यशस्वी होण्यासाठी काय करायला हवे यावर विचार करायला हवा. आपल्या जीवनात आलेले अपयश हेच सिद्ध करते की, यशस्वी होण्यासाठी योग्य प्रयत्न आपण केले नाहीत. म्हणूनच यशस्वीतेकडे जीवनाला न्यायचे असेल, तर जगभरातील यशस्वी लोकांचा अभ्यास करा. त्यांच्याकडून प्रेरणा घ्या. यशस्वी होण्यासाठी त्यांनी काय काम केले किंवा काय मार्ग वापरला याचा बारकाईने अभ्यास करा. जीवनात त्यांना काम करा किंवा न करा पण त्यांचा अभ्यास नक्की करा त्यांचे मार्ग अवलंबण्याचे प्रयत्न करा.

आपल्या शरीराकडून जो व्यक्ती आयुष्यात नेहमीच योग्य कष्टाची अपेक्षा करतो, योग्य कारणासाठी आपली शक्ती खर्च करतो त्या माणसाला यशापासून कोणतीच शक्ती रोखू शकत नाही. पण जो व्यक्ती तशी अपेक्षा आपल्या शरीराकडून न ठेवता कामचुकारपणा, आळस, कंटाळा, पाट्या टाकण्याचे काम करतो, तो कधीच यशस्वी होऊ शकत नाही.

एका रात्रीत कोणताही व्यक्ती यशस्वी होत नाही. कष्ट आणि निष्ठेचे खत त्यासाठी घालावे लागते. हे सर्व करत असताना माणसाचा आत्मविश्वास कामी येतो. आत्मविश्वास ज्याच्या मनात ठासून भरला आहे. कोणतेही काम त्याला अशक्य नसते. या लोकांची कार्यपद्धती लाथ मारीन तेथे पाणी काढील अशी असते. यश अशा लोकांना लवकर भेटते. आपल्या ध्येयाकडे न थांबता न थकता जो व्यक्ती चालत राहतो त्याला आपले ध्येय कधीच दूर नसते. काहीही झाले तर हे लोक

आपले ध्येय मिळवतातच मिळवातात. जीवनात यशस्वी होण्यासाठी कष्टाची तयारी ठेवा. कारणे सांगत बसू नका. तुम्हाला कारणे मागे खेचतील. पण विचार तुम्हाला ध्येयाप्रती पोहोचण्यास मदत करते. अल्पसंतुष्ट राहू नका- अनेक लोकांना अल्पसंतुष्ट राहण्याची भारी हौस असते. जे लोक मिळाले आहे त्यात धन्यता मानतात. पण, एवढ्याने तुमची स्वप्ने साकार होत नाहीत. त्यासाठी सतत आपली महत्वाकांक्षा वाढती ठेवायला हवी.

जीवनात सतत यशस्वी होण्याची कारणे

आम्ही आयुष्यामध्ये अनेकदा सतत यशच मिळवत राहतो आणि या गोष्टीचा आपल्याला पत्ताही लागत नाही की, आम्ही सतत यशस्वीच होत आहोत. आयुष्यात सतत यशस्वी होण्याची काही कारणे असतात. त्याचा आढावा.

यशस्वी होण्याचे सर्वात महत्वाचे कारण हे की तुम्ही तुमच्या जीवनाचा जो मार्ग बनवला आहे, त्याच मार्गावरून चालत आहात. तुम्ही तुमचा जीवन मार्ग बनविण्याचे धारिष्ट्य दाखवले आहे आणि हेच तुमच्या यशस्वितेचे कारण आहे. अनेक गोष्टी आणि परिस्थितीमुळे तुम्ही घाबरता, परंतु मनातील या भीतीवर मात करण्याचे तुम्ही शिकला आहात. हळूहळू अनुभवाने तुम्ही तुमच्या मनातील विविध प्रकारच्या भीतींवर मात केलेली आहे. मोठे यश मिळविताना आपण अनेक वेळा अयशस्वी होतो, परंतु या अपयशामुळे खचून न जाता तुम्ही त्यातून मार्ग काढता आणि पुढे जाता. तुम्ही प्रत्येक दिवशी नवीन काहीतरी शिकता आणि प्रत्येक दिवशी स्वतःला बळकट समजता तुमच्यावर कोणी प्रेम करो किंवा ना करो सर्वात प्रथम तुम्ही स्वतःवर प्रेम करत असतात. तुम्ही सर्वांशी खुलेपणाने भेटता आणि कोणाबद्दलही पूर्वग्रहदूषित विचार करत नाही. तसेच कोणतीही धारणा मनात बनवत नाहीत. तुमच्यामुळे अनेक लोकांच्या चेहऱ्यावर हास्य येते ही गोष्ट तुम्हाला चांगली माहित झालेली आहे. अनेक लोकांच्या हास्याचे कारण तुम्ही आहात. तुम्ही तुमच्या आयुष्यामध्ये सगळेच नाही पण जितके लोक बघितले, तेवढे सगळे लोक अफलातून आहेत. प्रत्येक माणसाकडून तुम्ही काही ना काही

शिकलेले आहात. जे लोक तुमचे घनिष्ठ मित्र आहेत, त्यांच्यावर प्रेम करताना तुम्ही स्वतःला विसरून जाता. पश्चात्तापाच्या ओझ्याखाली काम करणे तुम्ही सोडून दिलेले आहे. जे तुम्हाला पसंत आहे, तेच काम तुम्ही करता. दुस-याच्या पसंतीनुसार तुम्ही काम करीत नाही. दुस-यावर प्रभाव टाकण्यासाठी तुम्ही जास्त पैसे खर्च करीत नाही. तसेच दुस-याला समाधानी बनवण्याचा प्रयत्न करीत नाहीत. तुम्ही दुस-याचा मान तर जरूर राखता, त्याच्याअगोदर स्वतःचा मान जास्त राखता. स्वतःचे महत्त्व, तुम्हाला चांगले कळते. तुम्हाला ही गोष्ट चांगल्या पद्धतीने माहीत आहे की दुस-याला खुश करण्याची गरज नाही, तसेच तसे काही करण्याचा तुम्ही प्रयत्नही करीत नाही. जीवनात यश आणि आनंद मिळविण्यासाठी यश काही प्राप्त करणे महत्त्वाचे नाही तर जे काही मिळाले आहे, त्याचाच चांगल्या पद्धतीने उपयोग करणे महत्त्वाचे आहे.

शुभम सावंत, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

2. हे शरीर नाही हि तलवार आहे , हे ध्यानात राहूदे...

महाराष्ट्राचं आराध्य दैवत श्रीछत्रपती शिवाजी महाराज यांस साष्टांग भावे वंदन !

महाराष्ट्राच्या पुण्यवान मातीत देवानं जन्माला घातलं याहून थोर ते काय. मग या मातीच देणं आम्ही लागतो. वीरांच्या रक्ताने शिंपलेलं हे स्वराज्य आम्हाला सहज मिळालं , इथे आमचं काय गेलं ? गेलं ते स्वातंत्र्यासाठी लढले त्यांचं ! त्यांनी सार काही करून ठेवलं आपल्यासाठी. मग पुढच्या पिढीसाठी आम्ही काय केलं ? जर नसेल केलं तर करायला हवं ! पुढाकार घ्यायला हवा. ज्याने त्याने अगदी खारीचा वाटा तरी उचलायला हवा. आज नको त्या व्यसनात आजची लहान आणि तरुण पिढी अडकत चालली आहे. त्या पिढीला योग्य ती दिशा मिळायला हवी. त्यासाठी आपण आपल्या घरातून , स्वतःपासून हि सुरुवात करायला हवी ! योग्य विचार योग्य दिशा दाखवतात आणि योग्य दिशेने चालणारा माणूस कधीच चुकत नाही.

तेव्हा शिवजयंती निमित्त काही स्फुरण पावलेल्या ओळी इथे मांडत आहे. चुकले असेल काही शब्द तर नक्की सांगावे, सुधारण्यास वाव मिळेल.

हे शरीर नाही हि तलवार आहे , हे ध्यानात राहूदे

रंधातूनी सळसळते सामर्थ्य आज वाहू दे

हे शरीर नाही हि तलवार आहे , हे ध्यानात राहूदे

हि रांग सह्याद्रीची , जीरवली जिने हिम्मत गनिमांची

गोष्ट ना इतिहासाची , हि गाथा कडे कपाऱ्यांची

ह्या सह्याद्रीच्या कुशीत , विजयाचे स्वप्न मज पाहूदे

हे शरीर नाही हि तलवार आहे , हे ध्यानात राहूदे

वीर आमुचे कित्येक लढले आणि अमर इथेच जाहले
आम्हास ठाऊक नाही , त्यांनी कित्येक घाव साहले
वीरगाथा हि धग धगती , आजच्या तान्ह्यास पाजुदे
शरीर नाही हि तलवार आहे , हे ध्यानात राहूदे
नको दवडूस बलिदान , स्वातंत्र्याची राख मान तू
तूच आजचा सूर्य , चैतन्याची आहेस खाण तू
उधाण येउदे सामर्थ्यास , उफाळून क्रांती गर्जुदे
शरीर नाही हि तलवार आहे , हे ध्यानात राहूदे
समशेरीसम आज धार शब्दास तुझ्या राहूदे
समरशंख फूंक आता , सिंहगर्जना निनादूदे
स्वराज्याच्या हिताचे बाळकडू तुज पाजते
संरक्षक हो मातृभूमीचा इतकेच तुझं जवळी मागते

सुशांत गावडे, प्रथम वर्ष डी फार्मसी

3. विश्वास

किती छोटा शब्द ना जो श्वासाप्रमाणे जपणे आवश्यक आहे तोच विश्वास असतो, आणि म्हणूनच त्याला वि-श्वास म्हणत असावे कदाचित जशी श्वासाची हमी नाही कि तो केव्हा बंद होईल तसेच हल्ली विश्वासाचे झालेले आहे, कोण कधी तुमचा विश्वास तोडेल याचा ही काहीच नेम नाही. आपण एखाद्यावर विश्वास ठेवतो म्हणजे काय करतो, तर ही व्यक्ती मला कधीच फसवणार नाही, कधी आणि कुठल्याच परिस्थितीत दगा देणार नाही, याची आपल्या मनाशी खुणगाठ बांधून ठेवतो, आपण विश्वास ठेवतो म्हणजे आपण समोरच्याच्या तुम्ही जेव्हा या जगाचा निरोप घ्याल तेव्हा तुमच्या आयुष्यातल्या अशा व्यक्तीची संख्या मोजा, ज्यांनी तुम्ही विश्वास हे विविध वस्तूंची, व्यक्तींची, अन्य प्राण्यांची, विचारप्रणालींची, मूल्यांची, तत्वांची किंवा अद्भूत, कल्पित मानल्या जाणाऱ्या विषयांशीही जडणारे भावनात्मक नाते आहे. 'ईश्वराच्या अस्तित्वावर माझा विश्वास आहे', 'त्या माणसाच्या प्रामाणिकपणावर माझा विश्वास आहे', 'तुम्ही निश्चितपणे विजयी व्हाल, असा मला विश्वास वाटतो', अशी वा अशा प्रकारची विधाने दैनंदिन जीवनात आपण अनेकदा ऐकतो. त्यांचा आशय लक्षात घेतला, तर 'विश्वास' ह्या शब्दाचा अर्थ 'खात्री', 'श्रद्धा' ह्या शब्दांच्या अर्थाजवळ येतो, असे दिसून येईल. विशेषतः ईश्वराच्या अस्तित्वावरील विश्वासाला 'श्रद्धा' हाच शब्द सामान्यतः वापरला जातो.

विश्वास निर्माण करणारे काही घटक व्यक्तिमनाच्या बाहेरचे, तर काही व्यक्तीमनातले असतात. व्यक्तिमनाच्या बाहेरचे जे घटक असतात, त्यांत निरनिराळ्या स्त्रोतांपासून मिळालेली माहिती हा घटक विशेष महत्वाचा होय. उदा., दूरदर्शन, नभोवाणी, वर्तमानपत्रे ह्यांसारख्या प्रसारमाध्यमांतून जे संदेश पुन्हा पुन्हा दिले जातात, ते त्यांच्या प्रभावी सूचनक्षमतेमुळे त्यांच्यावरील विश्वास उत्पन्न करतात. उदा., दूरदर्शनवरील विविध उत्पादनांच्या जाहिराती. त्या पाहून ती उत्पादने अत्यंत दर्जेदार आणि खात्रीलायक गुणवत्तेची असली पाहिजेत असा विश्वास कित्येकांच्या मनात निर्माण होऊ शकतो. तसेच वर्तमानपत्रांतून प्रसिद्ध झालेली वृत्तेही शंभर टक्के विश्वसनीय म्हणून अनेक लोक स्वीकारीत असतात.

प्रत्यक्ष अनुभवामुळेही विश्वास निर्माण होतो. एखाद्या व्यक्तीच्या प्रामाणिकपणावरील इतरांचा विश्वास हा त्या व्यक्तीच्या प्रामाणिकपणाचा नेहमीच अनुभव येत गेल्यामुळे निर्माण झालेला असतो. अशा व्यक्तींनी पुरविलेल्या माहितीवरही विश्वास टाकला जातो. तथापि कधी कधी वृत्त पुरविणारी व्यक्ती वा माध्यम खात्रीलायक नसतेही. परंतु त्या स्त्रोतापासून वा सूत्रापासून मिळालेली माहिती ज्यांच्या सोयीची असते, त्यांचा तिच्यावर त्वरित विश्वास बसतो. काही व्यक्तींची एक विशिष्ट प्रतिमा निरनिराळ्या प्रसारमाध्यमांतून निर्माण करण्यात आलेली असते. त्या व्यक्ती प्रत्यक्षात कशा आहेत, ह्याचा काहीच अनुभव नसताना तीच प्रतिमा विश्वासाहं म्हणून स्वीकारण्याची सर्वसामान्य माणसांची वृत्ती असते. एखादी राजकीय विचारप्रणालीही प्रसारमाध्यमांद्वारे केल्या जाणाऱ्या परिणामकारक प्रचारातून लोकहिताची कशी आहे हे दाखवून तिच्यासंबंधी लोकांचा विश्वास निर्माण केला जातो.

अनेक लोक दीर्घकाळ जे करीत आले, ते इष्टच असले पाहिजे ह्या विश्वासांमुळेच अनेक पारंपरिक चालीरीती कोणतीही चिकित्सा न करता स्वीकारल्या जातात. धर्मग्रंथांतील प्रत्येक वचनावरील विश्वास हा ह्याच पद्धतीने निर्माण झालेला असतो.

विश्वास निर्माण करणारे काही घटक व्यक्तिमनाच्या बाहेर जसे असतात, तसे काही व्यक्तिमनातही असतात. आपल्या परिसरातील घटकांना सर्व व्यक्ती सारख्याच पद्धतीने प्रतिक्रिया देत नाहीत. व्यक्तीचे वय, तिची मानसिक वाढ, तिचा अनुभव, तिच्या व्यक्तिमत्वातील परिपक्वता अशा अनेक घटकांवर त्या - त्या व्यक्तीची प्रतिक्रिया अवलंबून असते. त्यामुळे विविध व्यक्तींच्या विश्वासांचे जगही वेगवेगळे असते. उदा., आईवडील, शिक्षक ह्यांची मते लहान मुले चिकित्सा न करता खरी म्हणून विश्वासाने स्वीकारतात. त्याचप्रमाणे विचार करण्याची जबाबदारी टाळणारे काही प्रौढही इतर जे काही सांगतात, ते सर्व विश्वासाह मानून त्यांच्या मतांवर विश्वासाने अवलंबून राहतात. मानसिक रुग्णांच्या मनात वस्तुस्थितीशी विसंगत अशा प्रकारचे अनेक विश्वास निर्माण होतात. तथापि ह्या प्रकारच्या विश्वासाला संभ्रम ही संज्ञा योग्य ठरते. काही मनोविकृत स्वतःला राजा, सर्वसत्तावंत, परमेश्वर मानतात. तर काही मनोरुग्ण स्वतःला पापी, गुन्हेगार समजतात.

विश्वास ठेवणे आणि शास्त्रीय पुराव्यांनी सिद्ध झालेल्या वस्तुस्थितीचा स्वीकार करणे ह्यांत फरक करावा लागेल. उदा., 'पृथ्वी गोल आहे, ह्यावर माझा विश्वास आहे' असे म्हणणे चमत्कारिक ठरेल. 'विश्वास' हा वाय-फायसारखा असतो. दृष्टीस पडत नाही, दिसत नाही, पण तो तुम्हाला जे पाहिजे आहे, त्याच्याशी जोडून देतो. विश्वास म्हणजे काय? एखादी व्यक्ती आपल्याला कधीही फसविणार नाही, आपले वाईट चिंतणार नाही, करणार नाही, आपल्याशी नेहमी प्रामाणिक असेलही त्या व्यक्तीविषयीची भावना म्हणजे 'विश्वास'. ती व्यक्ती आई, वडील, बहीण, भाऊ, मित्र-मैत्रीण, नातेवाईक कोणीही असू शकते. अगदी नोकरसुद्धा. आपल्याला असलेली एक वाईट सवय म्हणजे, घरातील एखादी अगदी क्षुल्लक वस्तू जरी सापडत नसेल तर ती नोकराने उचलली असेल, हा संशय मनात प्रथम येऊन जातो. ते बरेचदा खोटे ठरते. एका अतिश्रीमंत कुटुंबात सरूमावशी अठरा एकोणीस वर्षे काम करत होती. आपल्या चार वर्षांच्या मुलाला कडेवर घेऊन काम शोधणाऱ्या सरूला या कुटुंबाने काम दिले, थारा दिला. सुरुवातीला तिच्यावर प्रत्येक जण लक्ष ठेवून असायचा. अनोळखी बाई काय करेल याचा नेम नाही, हाच विचार असायचा. सरूची सरूमावशी झाली ती, इतके प्रेम तिने

सर्वाना दिले. अंग मोडून काम केले. घर सर्व दृष्टीने सांभाळले. मालकांनी पण तिच्या मुलाला शिकवले. हळूहळू व्यवसाय शिकवला. सगळं काही छान सुरू असताना कपाटातील काही दागिने नाहीसे झाल्याचे घरातील सुनेच्या लक्षात आले. सरुमावशीची चौकशी झाली, पण तिने दागिन्यांना हात लावला नाही याची सर्वाना खात्री होती. कोणीही तिच्यावर अविश्वास दाखविला नाही. दागिने कोणी नेले असतील हे तिनेच घरच्यांना सांगितले. सगळे अवाकझाले. तरी चोर सापडायलाच हवा होता म्हणून अचानक संशयित व्यक्तीची झडती घेतली. तिने खूप आकांडतांडव केले. 'माझ्यापेक्षा जास्त विश्वास तुमचा सरुवर आहे' वगैरे बोलून रडारड केली. दागिने तिच्याकडे सापडले. 'तुम्ही माझ्याबरोबर मुलाचे आयुष्य घडविले, तुमचा विश्वासघात मी जिवावर बेतले तरी करणार नाही,' असे बोलून सरुमावशींनी सर्वांची मने परत एकदा जिंकली.

एका रोग्याचा डॉक्टरांवरचा विश्वास वेगळाच असतो. एका रुग्णाची शस्त्रक्रिया होती. महिनाभर उपचार झाल्यानंतर शस्त्रक्रियेकरिता फिट असलेला तो रोगी आयत्या वेळी ढेपाळला. त्याला नैराश्य आले. 'ऑपरेशन करताना मी मरून जाईन' असे म्हणू लागला. शल्यचिकित्सकाने त्याचा हात धरला. डोक्यावरून हात फिरवला. म्हणाले, 'मी आहे. मनातील वाईट विचार काढून फेक.' या एका वाक्याने जादू केली. रुग्ण म्हणाला, 'मला या स्टेजपर्यंत यशस्वीपणे आणलंत, पुढे नक्कीच न्याल.' रोगी ठणठणीत बरा झाला हे सांगायला नकोच!

- यशवंत अंबुरे, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

4. माणूसकी हरवली

हल्लीच्या धकाधकीच्या जीवनात माणसाला माणसाकडे लक्ष द्यायला वेळ नाही. घरात, समाजात, प्रवासात, माणूसकी हरवत चालली आहे याचं फार दुःख आहे. प्रत्येक क्षणाला माणूसकी हरवल्याचं दर्शन घडत आहे. आज माणसातला माणूस मरून पडलाय की काय असं वाटू लागलं आहे. मोठी दुर्घटना घडते, इमारत कोसळते, अपघात होतो. ढिगाऱ्याखाली माणसं मरून पडली असताना हे सारं पाहण्यासाठी गर्दी होते ती माणूसकी हरवलेल्या माणसांची. अशा वेळी मोठी व्यक्ती येते व मदत (अर्थिक) करण्याचे अश्वासन देते आणि निघून जाते. त्याच ठिकाणी दुसरीकडे गर्दीतलाच एक माणूस ढिगाऱ्याखाली मेलेल्या, गाडल्या गेलेल्या हाडामासाच्या माणसाच्या अंगावरचे मौल्यवान वस्तू काढण्यात मग्न असतो व दुसरा अपघाताचे छायाचित्रे, चलचित्र काढण्यात मग्न असतो. जर एखादी मौल्यवान वस्तू माणूस काढू शकत नाही तर अक्षरशः हातात सोन्याची अंगठी असलेले बोटंच छाटून घेऊन जाण्याचा प्रकार घडताना दिसतो. अशावेळी मदतीचा हात देणाऱ्या गर्दीची फार गरज असते.

रस्त्यावर वाहणाचा अपघात झाल्यावर हीच तोबा गर्दी जमते. माणूस रक्ताच्या थारोळ्यात पडला असताना तो जीव वाचवण्यासाठी मदतीचा हात मागत असतो. तेथेही गर्दीत माणसांची अपघाताचे छायाचित्रे काढण्यास चढाओढ लागलेली असते. अशावेळी जखमीला वेळेवर मदत न मिळाल्यामुळे प्राणही गमवावे लागतात. काहीजण तर असेही असतात कि ते गर्दीत येत नाही.

लांबूनच पाहून निघून जातात कारण त्यांच्या मनाला असं वाटत असतं कि, आपण ज्या कामाला जात आहे तेथे जाण्यास उशीर होत आहे. पण त्यांना हे कळत नाही की, आपण जर जखमीला मदत करण्यास उशीर केला तर तो देवाघरी लवकर निघून जातील.

खूप दान धर्म करणारी मंडळी या जगात आहेत. एकीकडे असेही चित्र दिसतं की, दान धर्म करणारी व्यक्ती घरात असणाऱ्या (थकलेले) आई वडीलांकडे अजिबात लक्ष देत नाही. कधी काळी थकलेल्या आई वडिलांना त्रासही दिला जातो. घरात आई वडिलांना उपाशी ठेवून बाहेर दान धर्म करत असताना त्यांना पुण्य कसे लाभेल. माणूसकी हरवलेला मुलगा घरात असेल तर आई वडिलांचे असेच हाल होणारच.

जीवाला वैतागलेली व्यक्ती जेव्हा आत्महत्येचा प्रयत्न करत असते तेव्हा आजूबाजूची जनता फक्त तमाशा बघत असते. आत्महत्या करणाऱ्या व्यक्तीला वाचवण्याचा कोणीही प्रयत्न करीत नाही. याच्या उलट ती व्यक्ती कशी आत्महत्या करत आहे हे सारे भ्रमणध्वनी मध्ये टिपण्याचा प्रयत्न माणूसकी मेलेली गर्दी करत असते. ही आत्महत्या जलद गतीने जगाकडे कशी पसरेल याचाही प्रयत्न सर्वांचा सुरू असतो.

एक गोष्ट मान्य आहे की आपल्या स्वतःच्या एका चुकीमुळे फार मोठी किंमत आपल्याला मोजावी लागते. आजच्या जगात समोरचा व्यक्ती चुकत आहे व त्यामुळे मोठं नुकसान होऊ शकतं याची जाणीव असूनही कोणीही चुका करणाऱ्या व्यक्तीला थांबवत नाही. याचं एक उदाहरण द्यायचं म्हटलं तर ते आहे रेल्वेचा प्रवास. रेल्वेच्या डब्यात बसण्यासाठी जागा असूनही तरुण चालत्या गाडीत दरवाजाला लटकलेला असतो. लोकांचे लक्ष वेधण्यासाठी दरवाजाला लटकून “स्टंटबाजी” करीत असतो. असे करू नको तुझ्या जीवाला धोका आहे असं बोलणारी माणसं त्या क्षणी दिसत नाही उलट मागे उभा राहून तो किती खतरनाक खेळ खेळत आहे याचे चित्रीकरण तो भ्रमणध्वनी मध्ये टिपत असतो. शेवटी असा क्षण येतो की स्टंटबाजी करणाऱ्याचा चुकून हात सुटतो व तो खाली पडतो आणि मरण

पावतो. असे चलचित्र लगेच सोशल मिडीयावर पसरवले जातात. मागे उभे राहून चित्रीकरण करण्यापेक्षा स्टंटबाजी थांबवली असती तर एकाचा जीव वाचवला असता. पण नाही, माणसातली माणूसकीच मेली आहे ना त्याचा दोष तरी कोणाला देणार!

अतिवृष्टी होते, पूर येऊन जातो गरीबांचे घरं वाहून जातात अशा वेळी समाजसेवक, राजकारणी मंडळी, संस्था, बरेच मंडळ पूरग्रस्त भागात येऊन मदत करतात. त्याच पूरग्रस्त भागात वास्तव्यास असलेली व राजकारणात मुरलेली एक-दोन मंडळीही असतात. तीच मंडळी भेदभाव करत नागरिकांपर्यंत कमी-जास्त मदत पोहचवतात. काहीजणांकडे तर मदत पोहचतच नाही (मुद्दाम मदत केली जात नाही). नुकसान तर प्रत्येकाचे झालेले असते. मग प्रत्येकाला समान मदत का मिळत नाही? राजकारणात मुरलेल्यांची काही जणांची माणूसकीच हरवलेली असते त्याला आपण तरी काय करणार! पूरामध्ये एकीकडे माणूस आपला जीव वाचवण्याचा प्रयत्न करत असतो तर दुसरीकडे त्याच पूराच्या पाण्यात गुडघाभर उभा राहून काही जणांना स्वतःचे छायाचित्र (सेल्फी) काढण्याचा मोह आवरत नाही. पूरात वाहून जात असलेले संसार पाहत गर्दी उभी असते. एखाद्याचा जीव किंवा संसार वाचवण्याचा प्रयत्न न करता संसार किंवा माणूस वाहत असताना छायाचित्र काढण्यात माणसं व्यस्त असतात.

पूरग्रस्त भागात राहणाऱ्यांना जेव्हा शासकीय मदत मिळण्याची वेळ येते तेव्हाही माणूसकी मेलेल्या, राजकारणात असलेल्या माणसांचे दर्शन घडते. सरकार प्रत्येक कुटुंबाला ठराविक रक्कम देण्याचे ठरवते. ठरलेली रक्कम पूरग्रस्त भागात पोहचत नाही कारण सरकार आणि सामान्य जनता या दोघांत भ्रष्ट नेते मंडळी असतात. राजकारणात असलेली मंडळी आपली तिजोरी भरून घेतात व नंतर उरलेली रक्कम गरीब जनतेमध्ये वाटतात. येथेही राजकारणात असलेल्या, व समाजाच्या कल्याणासाठी निवडलेल्या व्यक्तींची माणूसकी मेलेली असते.हल्लीच्या धकाधकीच्या जीवनात माणसाला माणसाकडे लक्ष द्यायला वेळ नाही. घरात, समाजात, प्रवासात, माणूसकी हरवत चालली

आहे याचं फार दुःख आहे. प्रत्येक क्षणाला माणूसकी हरवल्याचं दर्शन घडत आहे. आज माणसातला माणूस मरून पडलाय की काय असं वाटू लागलं आहे. मोठी दुर्घटना घडते, इमारत कोसळते, अपघात होतो. ढिगाऱ्याखाली माणसं मरून पडली असताना हे सारं पाहण्यासाठी गर्दी होते ती माणूसकी हरवलेल्या माणसांची. अशा वेळी मोठी व्यक्ती येते व मदत (अर्थिक) करण्याचे अश्वासन देते आणि निघून जाते. त्याच ठिकाणी दुसरीकडे गर्दीतलाच एक माणूस ढिगाऱ्याखाली मेलेल्या, गाडल्या गेलेल्या हाडामासाच्या माणसाच्या अंगावरचे मौल्यवान वस्तू काढण्यात मग्न असतो व दुसरा अपघाताचे छायाचित्रे, चलचित्र काढण्यात मग्न असतो. जर एखादी मौल्यवान वस्तू माणूस काढू शकत नाही तर अक्षरशः हातात सोन्याची अंगठी असलेले बोटंछ छाटून घेऊन जाण्याचा प्रकार घडताना दिसतो. अशावेळी मदतीचा हात देणाऱ्या गर्दीची फार गरज असते.

रस्त्यावर वाहणाचा अपघात झाल्यावर हीच तोबा गर्दी जमते. माणूस रक्ताच्या थारोळ्यात पडला असताना तो जीव वाचवण्यासाठी मदतीचा हात मागत असतो. तेथेही गर्दीत माणसांची अपघाताचे छायाचित्रे काढण्यास चढाओढ लागलेली असते. अशावेळी जखमीला वेळेवर मदत न मिळाल्यामुळे प्राणही गमवावे लागतात. काहीजण तर असेही असतात कि ते गर्दीत येत नाही. लांबूनच पाहून निघून जातात कारण त्यांच्या मनाला असं वाटत असतं कि, आपण ज्या कामाला जात आहे तेथे जाण्यास उशीर होत आहे. पण त्यांना हे कळत नाही की, आपण जर जखमीला मदत करण्यास उशीर केला तर तो देवाघरी लवकर निघून जातील.

खूप दान धर्म करणारी मंडळी या जगात आहेत. एकीकडे असेही चित्र दिसतं की, दान धर्म करणारी व्यक्ती घरात असणाऱ्या (थकलेले) आई वडीलांकडे अजिबात लक्ष देत नाही. कधी काळी थकलेल्या आई वडिलांना त्रासही दिला जातो. घरात आई वडिलांना उपाशी ठेवून बाहेर दान धर्म करत असताना त्यांना पुण्य कसे लाभेल. माणूसकी हरवलेला मुलगा घरात असेल तर आई वडिलांचे असेच हाल होणारच.

जीवाला वैतागलेली व्यक्ती जेव्हा आत्महत्येचा प्रयत्न करत असते तेव्हा आजूबाजूची जनता फक्त तमाशा बघत असते. आत्महत्या करणाऱ्या व्यक्तीला वाचवण्याचा कोणीही प्रयत्न करीत नाही. याच्या उलट ती व्यक्ती कशी आत्महत्या करत आहे हे सारे भ्रमणध्वनी मध्ये टिपण्याचा प्रयत्न माणूसकी मेलेली गर्दी करत असते. ही आत्महत्या जलद गतीने जगाकडे कशी पसरेल याचाही प्रयत्न सर्वांचा सुरू असतो.

एक गोष्ट मान्य आहे की आपल्या स्वतःच्या एका चुकीमुळे फार मोठी किंमत आपल्याला मोजावी लागते. आजच्या जगात समोरचा व्यक्ती चुकत आहे व त्यामुळे मोठे नुकसान होऊ शकते याची जाणीव असूनही कोणीही चुका करणाऱ्या व्यक्तीला थांबवत नाही. याचंच एक उदाहरण द्यायचं म्हटलं तर ते आहे रेल्वेचा प्रवास. रेल्वेच्या डब्यात बसण्यासाठी जागा असूनही तरुण चालत्या गाडीत दरवाजाला लटकलेला असतो. लोकांचे लक्ष वेधण्यासाठी दरवाजाला लटकून “स्टंटबाजी” करीत असतो. असे करू नको तुझ्या जीवाला धोका आहे असं बोलणारी माणसं त्या क्षणी दिसत नाही उलट मागे उभा राहून तो किती खतरनाक खेळ खेळत आहे याचे चित्रीकरण तो भ्रमणध्वनी मध्ये टिपत असतो. शेवटी असा क्षण येतो की स्टंटबाजी करणाऱ्याचा चुकून हात सुटतो व तो खाली पडतो आणि मरण पावतो. असे चलचित्र लगेच सोशल मिडीयावर पसरवले जातात. मागे उभे राहून चित्रीकरण करण्यापेक्षा स्टंटबाजी थांबवली असती तर एकाचा जीव वाचवला असता. पण नाही, माणसातली माणूसकीच मेली आहे ना त्याचा दोष तरी कोणाला देणार!

अतिवृष्टी होते, पूर येऊन जातो गरीबांचे घरं वाहून जातात अशा वेळी समाजसेवक, राजकारणी मंडळी, संस्था, बरेच मंडळ पूरग्रस्त भागात येऊन मदत करतात. त्याच पूरग्रस्त भागात वास्तव्यास असलेली व राजकारणात मुरलेली एक-दोन मंडळीही असतात. तीच मंडळी भेदभाव करत नागरिकांपर्यंत कमी-जास्त मदत पोहचवतात. काहीजणांकडे तर मदत पोहचतच नाही (मुद्दाम मदत केली जात नाही). नुकसान तर प्रत्येकाचे झालेले असते. मग प्रत्येकाला समान मदत का मिळत

नाही? राजकारणात मुरलेल्यांची काही जणांची माणूसकीच हरवलेली असते त्याला आपण तरी काय करणार! पुरामध्ये एकीकडे माणूस आपला जीव वाचवण्याचा प्रयत्न करत असतो तर दुसरीकडे त्याच पुराच्या पाण्यात गुडघाभर उभा राहून काही जणांना स्वतःचे छायाचित्र (सेल्फी) काढण्याचा मोह आवरत नाही. पूरात वाहून जात असलेले संसार पाहत गर्दी उभी असते. एखाद्याचा जीव किंवा संसार वाचवण्याचा प्रयत्न न करता संसार किंवा माणूस वाहत असताना छायाचित्र काढण्यात माणसं व्यस्त असतात.

पूरग्रस्त भागात राहणाऱ्यांना जेव्हा शासकीय मदत मिळण्याची वेळ येते तेव्हाही माणूसकी मेलेल्या, राजकारणात असलेल्या माणसांचे दर्शन घडते. सरकार प्रत्येक कुटुंबाला ठराविक रक्कम देण्याचे ठरवते. ठरलेली रक्कम पूरग्रस्त भागात पोहचत नाही कारण सरकार आणि सामान्य जनता या दोघांत भ्रष्ट नेते मंडळी असतात. राजकारणात असलेली मंडळी आपली तिजोरी भरून घेतात व नंतर उरलेली रक्कम गरीब जनतेमध्ये वाटतात. येथेही राजकारणात असलेल्या, व समाजाच्या कल्याणासाठी निवडलेल्या व्यक्तींची माणूसकी मेलेली असते.

- सौरभ पाटील, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

5. समाजामध्ये आजच्या स्त्रीला समानतेची वागणूक मिळते का ?

स्त्रियांचे स्थान काय?

ज्या क्षणी स्त्रियांना मतदानाचा अधिकार मिळाला. ते म्हणजे समानतेचं आणि स्वातंत्र्यचं प्रतिक बनलं. पण वास्तव जगात मात्र स्त्रियांना समाजात विशेष स्थान तसं दिसतं नाही. म्हणून हुंडाबळी, स्त्री गर्भाची हत्या आणि इतर अशा स्वरूपाचे गुन्हे समाजात घडत असताना दिसतात. आपण देवाची आराधना करतो. आपल्या राज्यघटनेत स्त्रियांना पुरुषांच्या बरोबरीने अधिकार दिले आहेत. (शंकराचे अर्धनारी नटेश्वर हे रूप आहे. त्यातून हेच प्रतीक होतं की शंकराने स्त्री-पुरुष समानतेचा स्वीकार केला आहे.) आपले जुने धर्मग्रंथ आणि आपला इतिहास स्त्रियांचे गुणवर्णन केलेले असते. पण खरोखर आपल्या देशात स्त्रियांना सुरक्षित वाटते का? स्वातंत्र्याचा आनंद खऱ्या अर्थाने त्यांना उपभोगायला मिळतो का? समाजात त्यांना समानतेची वागणूक मिळते का? कदाचित काही थोड्या स्त्रियांना मिळत असत. सर्वसाधारणपणे स्त्रियांची ओळख अशी करून देण्यात येते “कोणाची तरी मुलगी पत्नी किंवा माता” बरेच भारतीय स्त्रियांना वयक्तीक बाबीत सुद्धा मत देण्याचा अधिकार नसतो. अनेकदा स्त्रिया स्त्रियांच्या शत्रू बनतात. पण अशा वातावरणात सुद्धा स्त्रिया राहतात आणि आपल्या क्षेत्रात यश मिळतात. ही खरोखरच लक्षणीय गोष्ट आहे आणि तेही सुखसमाधानाने आज एकविसाव्या शतकात भारतीय स्त्री नव्या वळणावर येऊन पोहोचली आहे. जागतिक पातळीवर सर्व क्षेत्रात स्त्रीने पदार्पण केले आहे. सतीची चाल, पडदा पद्धती, बालविवाह या प्रथा इतिहासजमा झालेल्या आहेत. बारकाईने निरीक्षण केल्यास असे दिसून येते की हे सर्व बदल वरवरचे आहेत. जीवनाच्या विचारांचा गाभा अजूनही जुनाच वाटतो. स्त्रियांवर होणारे अत्याचार, मानसिक छळ, तिच्याकडे कामवासनेने केवळ उपभोगाची वस्तू म्हणून पाहणे या सगळ्या गोष्टी पुरुषाला पुरुषार्थाच्या गौरवाच्या वाटत राहिल्या. कारण शतकानुशतके हेच जीवन जगलेल्या स्त्रीला या गोष्टींची जणू सवयच झाली. स्त्रीचे पारतंत्र्य समाजाच्या व तिच्या अंगवळणी पडले.

परंतु स्त्री ही पुरुषापेक्षा अधिक सक्षम असल्याचे निसर्गाने ही दाखवून दिले आहे.ते अंतराळात यात्रेसाठी घेतलेल्या विविध चाचण्या असे आढळून आले की स्त्रियांवर पृथ्वीच्या गुरुत्वाकर्षणाच्या कक्षेतून बाहेर पडल्या मुळे निर्माण होणाऱ्या परिस्थितीचा परिणाम कमी प्रमाणात होतो. यावरून स्त्री ही निसर्गतः सक्षम असल्याचे दिसते. शेवटी श्रेष्ठतेचा वाद निरर्थक आहे, प्रश्न आहे तो समानतेचा. खरंच स्त्रियांना आपण समान वागणूक देतो का?ह्याच प्रश्न वर्षनुवर्षे उपस्थित करून ” स्त्री पुरुष समानता” हा प्रश्न केवळ या *महिला दिनाच्या* दिवशी बोलण्यापुरते सीमित न रहाता भारतीय स्त्री जागतिक स्तरावर सर्व क्षेत्रात रांगेत कशी उभी राहील या दृष्टीने , स्त्री विषयक ऐक पावून पुढे टाकूया... या देशाच्या महिलांना जेव्हा सुरक्षित वाटण्या बरोबर देशाचा पाठींबा तिच्या पाठीशी राहील,या नारीशक्ती चा देशाच्या उन्नती साठी उपयोगी ठरेल तो सोन्याचा दिवस ठरेल. या साठी स्त्रीला सन्मान देणे व तिच्याकडे आदराने पाहणे गरजेचे आहे.माझ्या कडे आनंदी नावाची बाई कामाला आहे . घरची परस्तिती गरीब.ती आपल्या खासगी आयुष्याबद्दल एकही शब्द काढत नसे. नेहमी हसत असे अंगावर नीटनेटके सुती साडी. समाधानी होती. घर काम करत असताना गाणी गुणगुणायची तिला सवय होती.आमच्या सर्व मागण्या ती अगदी हसत मुखाने आनंदाने पुरवायची, तिला मी दुःखी चेहऱ्यानेकुरकुर करताना कधी पाहिलं नाही.असंच एक दिवस घरात आनंदी आणि मी अशा दोघीच असताना.

कौटुंबिक हिंसाचार

स्त्रियांच्या होणाऱ्या कौटुंबिक छळास प्रतिबंध करण्यासाठी केंद्र शासनाने कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियम, 2005 व नियम 2006 संपूर्ण भारतात 26 ऑक्टोबर 2006 पासून लागू केला. कायद्याची माहिती नसेल तर त्याचा पीडित महिला लाभ घेवू शकत नाही. कौटुंबिक हिंसाचार कशास म्हणावे हे सर्वसामान्यांना समजावे एवढ्यासाठीच हा अल्पसा प्रपंच. वास्तविक स्त्री ज्या परिवारासोबत वा साथीदारासोबत एकाच छताखाली रहात असेल आणि तिचा छळ

त्या पुरुषाकडून होत असेल तर ती कौटुंबिक हिंसाचार कायद्यान्वये न्यायदंडाधिकाऱ्याकडे संरक्षण मागू शकते. थोडक्यात पीडित महिला व तिच्या मुलांना निवासाच्या अधिकारासह तिच्या सुरक्षितेचा, आर्थिक संरक्षणाचा आदेश न्यायदंडाधिकारी देवू शकतात. छळापासून संरक्षण मग ते शारीरिक, लैंगिक, आर्थिक, तोंडी किंवा भावनिक अत्याचार असोत महिलांना त्याविरुद्ध न्याय मागता येतो.

कौटुंबिक हिंसाचार म्हणजे काय

कौटुंबिक हिंसाचार म्हणजे शारीरिक, शाब्दिक, लैंगिक, मानसिक किंवा आर्थिक छळ, हुंडा किंवा मालमत्ता देण्यासाठी महिलेला अपमानित करणे, तिला शिवीगाळ करणे, विशेषतः अपत्य नसल्यामुळे तिला हिणवणे किंवा धमकावणे, त्रास देणे, दुखापत करणे, जखमी करणे किंवा पीडित महिलेचा जीव धोक्यात आणण्यास भाग पाडणे किंवा तिच्या कोणत्याही नातेवाईकाकडे हुंड्याची मागणी करणे व या सर्व गोष्टींचा दुष्परिणाम पीडित व्यक्ती अथवा तिच्या नातेवाईकांवर होणे तसेच आर्थिक छळ करणे म्हणजे महिलेचे स्वतःचे उत्पन्न, स्त्रीधन, मालमत्ता किंवा इतर आर्थिक व्यवहार किंवा तिच्या हक्काच्या कोणत्याही मालमत्तेपासून तिला वंचित करणे, घराबाहेर काढणे या बाबींना कौटुंबिक हिंसाचार म्हटले जाते. शारीरिक छळ शारीरिक छळात मारहाण, तोंडात मारणे, तडाखा देणे, चावणे, लाथ मारणे, गुद्दे मारणे, ढकलणे, लोटणे (जोराचा धक्का मारणे), इतर कोणत्याही पध्दतीने शारीरिक दुखापत किंवा वेदना देणे. या बाबींचा शारीरिक छळात समावेश होतो.

लैंगिक अत्याचार

लैंगिक अत्याचारामध्ये जबरदस्तीने समागम करणे, अशिल्ल फोटो काढणे, बिभत्स कृत्य जबरदस्तीने करावयास लावणे, तुमची समाजातील किंमत कमी होईल या दृष्टीने अश्लील चाळे करणे किंवा तुमची बदनामी करणे किंवा अनैसर्गिक अशिल्ल कृत्य करणे याबाबींचा समावेश होतो. तोंडी आणि भावनिक अत्याचार तोंडी आणि भावनिक अत्याचार जसे अपमान करणे, वाईट नावाने

बोलावणे, चारित्र्याबद्दल संशय घेणे, मुलगा झाला नाही म्हणून अपमान करणे, हुंडा आणला नाही म्हणून अपमान करणे. महिलेला किंवा तिच्या ताब्यात असलेल्या मुलाला शाळेत, महाविद्यालयात किंवा इतर शैक्षणिक संस्थांमध्ये जाण्यास मज्जाव करणे, नोकरी स्वीकारण्यास व करण्यास मज्जाव करणे, स्त्रीला व तिच्या ताब्यात असलेल्या मुलाला घरामधून बाहेर जाण्यास मज्जाव करणे, नेहमीच्या कामासाठी कोणत्याही व्यक्तीबरोबर भेटण्यास मज्जाव करणे, महिलेला विवाह करावयाचा नसल्यास विवाह करण्यास जबरदस्ती करणे, महिलेच्या पसंतीच्या व्यक्ती बरोबर विवाह करण्यास मज्जाव करणे, त्याच्या अथवा त्यांच्या पसंतीच्या व्यक्तीबरोबर विवाह करण्यास जबरदस्ती करणे, आत्महत्येची धमकी देणे इतर कोणतेही भावनात्मक किंवा तोंडी अपशब्द वापरणे यांचा समोवश होतो.

आर्थिक अत्याचार आर्थिक अत्याचारात हुंड्याची मागणी करणे, महिलेच्या किंवा तिच्या मुलांचे पालन -पोषणासाठी पैसे न देणे, महिलेला किंवा तिच्या मुलांना अन्न, वस्त्र, औषधे इत्यादी न पुरविणे, नोकरीला मज्जाव करणे, नोकरीवर जाण्यासाठी अडथळा उत्पन्न करणे, नोकरी स्वीकारण्यास संमती न देणे, पगारातून रोजगारातून आलेले पैसे काढून घेणे, महिलेला तिचा पगार, रोजगार वापरण्यास परवानगी न देणे, राहात असलेल्या घरातून हाकलून देणे, घराचा कोणताही भाग वापरण्यास किंवा घरात जाण्यास, येण्यास अडथळा निर्माण करणे, घरातील नेहमीचे कपडे, वस्तू वापरण्यापासून रोखणे, भाड्याच्या घराचे भाडे न देणे या बाबींचा समावेश होतो.कौटुंबिक हिंसचारास प्रतिबंध करणारा कायदा स्त्रीचा जन्मच मुळी अत्याचार सोसण्यासाठी झाला आहे अशी आपल्या समाजाची धारणा आहे. या धारणेला गरीब, श्रीमंत, जात,धर्म, पंथ, शिक्षित, अशिक्षित, ग्रामीण, शहरी, नोकरीवाली, बिगरनोकरीवाली असा कुठलाही अपवाद नाही. स्त्री- पुरुष समानता ही बाब आपल्याकडे केवळ आपण आधुनिक विचारणीचे आहोत हे दाखविण्यापुरतीच मर्यादीत आहे.

वास्तव नेमके याच्या उलट आहे. भारतीय संविधानाच्या कलम 14 नुसार भेदभावापासून मुक्ती, कलम 15 अन्वये स्त्री पुरुष समानता आणि कलम 21 अन्वये जीवित व स्वातंत्र्याचे संरक्षण करण्याचा हक्क महिलांनाही दिला आहे. तरीही महिला कौटुंबिक हिंसाचारास बळी पडतात. त्यांची प्रतिष्ठा सांभाळली जात नाही. समाजसुधारक, विचारवंतही आपल्या समाजाचे पूर्ण मानसिक परिवर्तन करू शकलेले नाहीत. समाज सुधारणा करण्यासाठी केवळ प्रबोधन पुरेसे नसते. दंडशक्तीही तितकीच महत्वाची आहे, म्हणून कौटुंबिक हिंसाचारास प्रतिबंध करणारा हा कायदा केंद्र सरकारने केला. या कायद्याद्वारे पीडित महिलेला न्याय, संरक्षण मिळू शकते. या कायद्याच्या आधारे पीडित महिला तिच्या अथवा तिच्या मुलांविरुद्ध होणारे अत्याचार थांबवू शकते. स्त्रीधन, दागदागिने, कपडे इत्यादींवर ताबा मिळवू शकते. संयुक्त खाते अथवा लॉकर हिंसा करणाऱ्या पुरुषास वापरण्यास प्रतिबंध करू शकते. स्त्री ज्या घरात राहत असते ते घर सोडावे लागणार नाही. हिंसाकारी पुरुषास स्त्री राहात असलेले घर विकण्यास प्रतिबंध करू शकतो. वैद्यकीय उपचाराचा खर्च मागू शकतो भावनिक व शारीरिक हिंसाचाराबद्दल नुकसान भरपाई स्त्रीला मागता येते. त्याचप्रमाणे पीडित महिलेला मोफत कायदेविषयक केंद्राद्वारे सल्ला, सेवा पुरविणाऱ्या संस्था, वैद्यकीय सुविधा, निवासगृह इत्यादी मधून आवश्यक त्या सेवा सुविधा प्राप्त करून घेता येतात. भारतीय दंड संहिता 498 अ कलमाखाली पोलिसात तक्रार दाखल करता येते. त्याचप्रमाणे भारतीय दंडसंहितेच्या कलम 125 अंतर्गत मिळणाऱ्या पोटगी व्यतिरिक्त, अतिरिक्त पोटगी, स्वतःसाठी तसेच स्वतःच्या अपत्यासाठी मागता येते. या कायद्यांतर्गत कौटुंबिक हिंसाचाराने पीडित पत्नी, सासू, बहिण, मुलगी, अविवाहित स्त्री, आई, विधवा इत्यादी म्हणजे लग्न, रक्ताचे नाते, लग्न सदृश्य संबंध (लिव्ह इन रिलेशनशीप), दत्तकविधी अशा कारणाने नाते संबंध असणाऱ्या व कुठल्याही जाती धर्माच्या स्त्रिया तसेच त्यांची 18 वर्षाखालील मुले दाद मागू शकतात. या कायद्यांतर्गत छळ होत असलेली किंवा झालेली स्त्री संरक्षण अधिकाऱ्याला, सेवा पुरविणाऱ्या संस्थांना, तसेच पोलीस स्टेशन किंवा दंडाधिकाऱ्याकडे तोंडी किंवा लेखी तक्रार करू शकते.

- सौरभ पाटील, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

कविता/

Self motivated positive quotes

- ❖ अपने को असमर्थ और अनुपयोगी मानना सबसे बड़ी भूल है।
- ❖ The biggest mistake is to believe yourself Incapable and useless.
- ❖ आत्मा की उत्कृष्टता संसार की सबसे बड़ी उपलब्धि है।
- ❖ Spirit of Excellence is the World's greatest achievement.
- ❖ समय का हर पल हमारे लिए उज्ज्वल भविष्य का संदेश लेकर आता है।
- ❖ Every moment of time brings to us the message of brighter future.
- ❖ 'वर्तमान' सबसे मूल्यवान समय है।
- ❖ 'The present time' is the most valuable time.
- ❖ जीवन से भागो नहीं वरन इसे समझदारी से जिओ।
- ❖ Do not run away from life, but lived it wisely.
- ❖ जीवन को अविकसित, असफल बनाने वाले कारणों में श्रम से घृणा और समय की बरबादीही प्रमुख है।
- ❖ Hatred of labor and wastage of time is the key factors that make life underdeveloped and fail.
- ❖ भाग्य पर नहीं, चरित्र पर निर्भर रहो।
- ❖ Do not on luck, be dependent on the character.
- ❖ बीमारी उसी की सहचरी बनकर रहती है, जो परिश्रम से जी चुराने की नादानी करते हैं
- ❖ The disease is becoming the consort of those who have foolishness labored quitter.

Mr. Rohit Chavan

F.Y.D. Pharm Ashta

माफी मागितल्या मुळे तुम्ही चुकीचे
होता आणि दुसरी व्यक्ती बरोबर
होती हे कधीही सिद्ध होत नाही.

माफीचा खरा अर्थ तुमच नात
टिकवण्याची लायकी त्या दुसऱ्या
व्यक्ती पेक्षा तुमच्या कडे जास्त
असते.

मनोज जाधव

दिवितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

जन्माला आलाच आहेस तर जाताना
'इतिहास घडवून जा'.....
कारण, तुझ्या आयुष्यात 'दोन दिवस'
खूप महत्वाचे आहेत.....
१. ज्या दिवशी तु जन्माला आलास तो.
आणि
२. ज्या दिवशी तु सिद्ध करतोस
'मी का जन्माला आलो आहे तो?'
-स्वामी विवेकानंद.

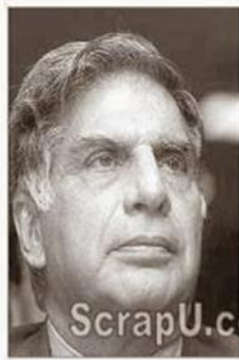

दिग्वीजय पाटील

दिवितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

ScrapU.com

रतन टाटा

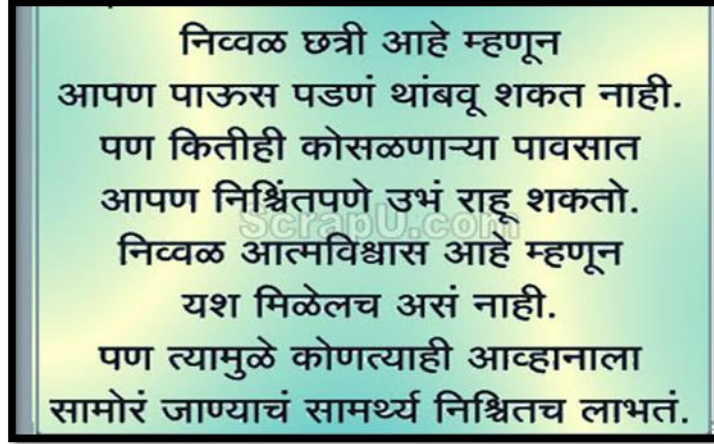

मी थेट निर्णय घेतो. तो चूक की
बरोबर याचा फार विचार मी करीत
बसत नाही. निर्णय घेतला की मग
त्याच्या परिपूर्णतेसाठी माझे अथक
प्रयत्न सुरू राहतात. अर्थात, यासाठी
आपला आपल्या स्वसामर्थ्यावर आणि
प्रयत्नांवर विश्वास हवा.

शोएब मोमीन
दिवितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

अनुजा चौगुले
प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

मयुरी कदम
प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

मधुरा कुंभार
प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

उशीरा पोहोचलेल्या कविता,
थोड्या शिळ्या झालेल्या कविता
जून्या डायरीतल्या एखाद्या
निखळलेल्या पानावरच्या कविता
सोनेरी उन्हासारख्या ऊबदार कविता,
काही थंड चान्दण्यात गोठलेल्या,
काही योद्ध्यांच्या रंजक शौर्या गाथा,
धारदार शब्दान्च्या बाणावर खोचलेल्या
कधी खोलात शिरणार्या,
कधी अलगद तरंगनर्या
कधी सैलावलेल्या मिठीत धून्ड
अलवार ओल्या हळदीत भिजणार्या...
एकतर्फी प्रेमसारख्या काही निनावी
कधी लाल, हिरव्याकन्च, काही गुलाबी
रक्ताने लिहीलेल्या, रक्तबंबाळ करणार्या
गारूड करनर्या काही, नशील्या अन शराबी

- देसाई सारिका, प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

प्रेम कधी रुसण असतं,
डोळ्यांनीच हसणं असतं,
प्रेम कधी भांडतसुद्धा!
दोन ओळींची चिठ्ठीसुद्धा प्रेम असतं,
घट्ट मिठीसुद्धा प्रेम असतं,
प्रेम म्हणजे प्रेम म्हणजे प्रेम असतं
तुमचं आणि आमचं अगदी सेम असतं- मंगेश पाडगावकर

- चव्हाण प्राजक्ता, दिवितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

आयुष्यभर कोणासाठी तरी थांबणे
म्हणजे प्रेम,
कोणीतरी सुखात असल्याचा आनंद
म्हणजे प्रेम,
कोणासाठी तरी रडणारे मन
म्हणजे प्रेम,
आणि कोणाशिवाय तरी मरणे
म्हणजे प्रेम

-मयुरी कदम प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

कळीचं फुलणं हा तर तिचाच गुण
वेड्या कवीसाठी मात्र ती प्रेमाची खूण
पाखराचे बोल कुणासाठी गाणे
कुणा येई धुंदी, कुणा येई तराणे
कधी गुलाबी थंडी कधी वारा कुंद
कुणी शोधे राधा कुणा हवा मुकुंद

मयुरी कदम प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

गुलाबाचं फुल देणं
प्रेम असतं
पाकळीसमान तिला जपणं
प्रेम असतं,
तिला हसवणं म्हणजे
प्रेम नसतं
तिच्या सुखासाठी आपलं हसणं
प्रेम असतं,
तिला नेहमी सावरणं
प्रेम नसतं
सोबत राहून साथ तिची देणं
म्हणजे प्रेम असतं

- देसाई सारिका, प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

खरं प्रेम आयुष्यभराची साथ असतं
आज आहे उद्या नाही
असं त्यात कधीच नसतं
एकमेकांच्या प्रेमाच फुलपाखरु
प्रेमात कधीही इकडे तिकडे उडून
जात नसतं
कारण आपलं प्रेम हे नेहमी खास असतं

- चव्हाण प्राजक्ता, दिवितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

भेट जाहली पहिली तेव्हा
सांज पेटली होती
रिमझिम वर्षतूनि लालसा
लाल दाटली होती
काळ लोटला आज भेटता
नदी आटली होती
ओठांवरती उपचारांची
सभा थाटली होती- कुसुमाग्रज

- मोहिते सौरभ, प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

तुझ्या त्या
नजरेतील नजाकतीला
कसलीच तोड नाही
मला आता तुझ्याशिवाय
कसलीच ओढ नाही
तुझ्या निखळ मनात
अडकून राहायला होतं
तुझ्या निरागस हसण्यात
हरवून जायला होतं
तुझ्या आवाजातील बंदिश
जीव ओढून नेते
तुझ्या डोळ्यातील अश्रू
माझे प्राण घेते
या वेड्यांचे प्रेम फक्त
तुझ्यावरच असेल
तू प्रेम दे अथवा नको देऊस
पण साथ मात्र माझी नेहमी असेल!

- मोहिते सौरभ, प्रथम वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

हिंदी विभाग

1. आतंकवाद की समस्या

आज के समय में देश विदेश की सबसे बड़ी समस्या के बारे में अगर पूछा जाये, तो बच्चा बच्चा भी यही बोलेगा आतंकवाद. आतंकवाद ने हमारे देश समाज को इस तरह जकड़ रखा है कि लाख कोशिशों के बाद भी ये जड़ से अलग नहीं हो रहा है. जितना हम इसे दबाते हैं, उतना ही विकराल रूप लेकर ये सामने आ जाता है. आतंकवाद को कैसे परिभाषित करें, यही समझ नहीं आता, क्योंकि हर कोई इसे अपने ढंग से समझता है. भारत में स्वतंत्रता की लड़ाई के समय अंग्रेज स्वतंत्रता सेनानियों को आतंकवादी समझते हैं, जबकि वे तो अपने हक के लिए लड़ रहे हैं. कई बार हक की लड़ाई लड़ने वाला उग्र हो जाता है, उसे सामने वाला आतंकवादी समझ लेता है. हर हिंसा करने वाला आतंकवादी नहीं होता, लेकिन हर अहिंसावादी आतंकवादी न हो ये भी जरूरी नहीं है.

आतंकवाद गैर कानूनी कार्य है, जिसका मकसद आम लोगों के अंदर हिंसा का डर पैदा करना है. आतंकवाद एक शब्द मात्र नहीं है, यह मानव जाति के लिए दुनिया का सबसे बड़ा खतरा है, जिसे मानव ने खुद निर्मित किया है. कोई भी एक इन्सान या समूह मिलकर यदि किसी जगह हिंसा फैलाये, दंगे फसाद , चोरी, बलात्कार, अपहरण, लड़ाई-झगड़ा, बम ब्लास्ट करता है, तो ये सब आतंकवाद है.

भारत में नक्सलवादीयों के रूप में पहली बार आतंकवाद को देखा गया था. 1967 में पहली बार बंगाल के क्षेत्र में कुछ लोग उग्र हो गए थे, अपनी बात मनवाने के लिए वे नक्सलवादी बनकर सामने आये थे.

आतंकवाद की समस्या के कुछ मुख्य कारण (Cause of Terrorism Problem in hindi)-

- बन्दूक, मशीन गन, तोपें, एटम बम, हाईड्रोजन बम, परमाणु हथियार, मिसाइल आदि का अधिक मात्रा में निर्माण होना.
- आबादी का तेजी से बढ़ना
- राजनैतिक, सामाजिक, अर्थव्यवस्था
- देश की व्यवस्था के प्रति असंतुष्ट
- शिक्षा की कमी
- गलत संगति
- बहकावे में आना

आतंकवाद के इसके अलावा बहुत से कारण हो सकते हैं. आजकल अपनी बात को मनवाने व सही साबित करने के लिए आतंकवाद को ही पहला हथियार बनाया जाता है. आतंकवादी के अंदर समाज, देश के प्रति विद्रोह, असंतोष होता है. भ्रष्टाचार, जातिवाद, आर्थिक विषमता, भाषा का मतभेद ये सब आतंकवाद के मूल तत्व हैं, इन्हीं के बाद आतंकवाद पनपता है. हिन्दू-मुसलमान जाति के बीच के दंगे सबसे प्रसिद्ध हैं, ऐसी और जाति के बीच मतभेद होने से आतंकवाद आता है. गुजरात में हुआ गोधरा कांड, खालिस्तान की मांग आदि सब क्षेत्रवाद के चलते हुए दंगे हैं. पैसे कमाने की जल्दी में भी लोग आतंकवाद का हाथ थाम लेते हैं और गलत काम करके रातों रात अमीर बन जाते हैं.

आतंकवाद का असर/ दुष्परिणाम (Effect of Terrorism) -

आतंकवाद का मुख्य उद्देश्य सामाजिक व राजनैतिक सिस्टम को आहत पहुंचाना है. आतंकवाद का असर सबसे ज्यादा आम जनता को होता है. आतंकवादी समूह देश की सरकार को बताने के लिए ये सब करते हैं, लेकिन जिस पर वे ये जुल्म ढाते हैं, वे उन्हीं के भाई बहन होते हैं, मासूम होते हैं, जिनका सरकार, आतंकवाद से कोई लेना देना नहीं होता है. एक बार ऐसा कुछ देखने के बाद इन्सान के मन में जीवनभर के लिए डर पैदा हो जाता है, वो घर से निकलने तक में हिचकता है. माँ को डर लगा रहता है, उसका बच्चा घर वापस आएगा की नहीं.

- आतंकवाद से लोगों में डर पैदा हो जाता है, वे अपने राज्य, देश में असुरक्षित महसूस करते हैं.
- आतंकवाद के सामने कई बार सरकार भी कमजोर दिखाई देती है, जिससे लोगों का सरकार पर से भरोसा उठते जा रहा है.
- आतंकवाद को मुद्दा बनाकर किसी भी सरकार को गिराया जा सकता है
- आतंकवाद के चलते लाखों की सम्पति नष्ट हो जाती है, हजारों लाखों मासूमों की जान चली जाती है.
- जीव-जंतु भी मारे जाते हैं.
- मानवजाति का एक दुसरे से भरोसा उठ जाता है.
- एक आतंकवादी गतिविधि देखने के बाद दूसरा आतंकवादी भी पैदा होने लगता है.

देश-विदेश के विभिन्न क्षेत्र में आतंकवाद के रूप -

आज आतंकवाद सिर्फ भारत की ही समस्या नहीं है, हमारे पड़ोसी देश, और विदेश सभी जगह की सरकारें इससे निपटने के लिए भरपूर कोशिश में लगी हुई हैं. विश्व का आजतक का सबसे बड़ा आतंकवादी हमला अमेरिका के वर्ल्ड ट्रेड सेंटर का माना जाता है. 11 सितम्बर 2001 में, विश्व के सबसे शक्तिशाली देश के सबसे ऊँची इमारत पर ओसामा बिन लादेन ने आतंकवादी हमला करवाया था, जिसके चलते लाखों का नुकसान हुआ और हजारों-लाखों लोग मलबे के नीचे दब के मर गए थे. अमेरिका ने अपने सबसे बड़े दुश्मन को बड़े फ़िल्मी तरीके से मारा था. अमेरिका वालों ने ओसामा को मारने के लिए एक ऑपरेशन किया था, उसने उसके घर पाकिस्तान में घुस कर उसे मार डाला था, और ये सब रिकॉर्ड हो रहा था, जिसे अमेरिका की सरकार लाइव बैठ कर देख रही थी.

2015 में पाकिस्तान में करांची के स्कूल में कुछ आतंकवादी घुस गए थे और उन्होंने अंधाधुंध गोलियां चलाई थी, जिससे कई बच्चे टीचर मारे गए थे. कहते हैं, पाकिस्तान का आतंकवाद में सबसे बड़ा हाथ है, लेकिन खुद पाकिस्तान इसके दुष्प्रभाव से अछुता नहीं है.

आतंकवाद हादसे भारत में (Terrorism Attack India)-

- 2001 में देश के सबसे सुरक्षित इमारत, संसद भवन में दिन दहाड़े आतंकवादी घुस गए थे. पुलिस व सुरक्षाकर्मी के साथ लम्बी मुठभेड़ के बाद आतंकवादीयों को मार गिराया गया था. इस दौरान पूरी संसद में दहशत का माहोल था, चारों तरफ अफरा तफरी थी.

- 2006 में मुंबई की लोकल ट्रेन को निशाना बनाया गया था, 11 min के अन्तराल में 7 बम ब्लास्ट किये गए थे, जिससे कई बच्चे, बूढ़े, महिला, नौजवान की जान गई थी.
- 2008 में मुंबई की होटल ताज व ओबराँय में आतंकवादी घुस गए थे, और कई दिनों तक वहां पर लोगों को बंदी बना कर रखा था. आतंकवादी अपनी मांग पूरी करवाना चाहते थे. लम्बी मुठभेड़ के बाद 1 आतंकवादी को मार गिराया गया था, तथा दुसरे कसाब को गिरफ्तार कर लिया गया था. कसाब को 2012 में फांसी की सजा हुई थी.
- कश्मीर को लेकर भारत पाकिस्तान की लड़ाई अब बड़ा रूप ले चुकी है. 1999 में कारगिल की लड़ाई इसी का रूप थी, पाकिस्तान के तरफ से शुरू हुआ युद्ध को भारत ने अपनी जीत के साथ खत्म किया था. कश्मीर को भारत में आतंकवाद का गढ़ माना जाता है, यहाँ आये दिन कोई न कोई हलचल होती रहती है. धरती का स्वर्ग कश्मीर में आज लोग जाने से डरते है, निर्देशक यहाँ फिल्म की योजना बनाते है, लेकिन दंगों के चलते वे पूरी ही नहीं हो पाती है. यहाँ आम जनता के साथ साथ, हमारे सैनिक भी मारे जाते है.
- भारत में 14 फरवरी 2019 को पुलवामा आतंकवादी हमला हुआ, इस हमले में 37 जवान शहीद हुए और अनेक जवान गंभीर रूप से घायल हुए थे.
- मई 2007 में हैदराबाद की मक्का मस्जिद में आतंकवादी विस्फोट हुआ, इस विस्फोट में 11 लोगों की मौत हुई थी.
- 13 मई 2008 को जयपुर में सिलसिलेवार बम विस्फोट हुआ और 68 लोगों की मौत हुई.
- अक्टूबर 2007 अजमेर शरीफ दरगाह में विस्फोट हुआ और दो लोगों की मौत हुई.

- जनवरी 2008 को रामपुर में CRPF के जवानों पर आतंकी हमला हुआ, इस हमले में 8 जवान शहीद हुए.

भारत में आतंकवाद अटैक की लिस्ट लम्बी ही होती जा रही है, जिहाद के नाम पर नासमझ, छोटी उम्र के बच्चों को गलत शिक्षा दी जाती है, जिसके चलते वे इंसानियत भूल कर, गलत राह में चल पड़ते हैं. आजकल बहला फुसलाकर, पैसों के नाम पर नौजवान को मानव बम बना दिया जाता है, ये बहुत ही क्रूर काम है. इसी आतंकवाद के चलते इंदिरा गाँधी व राजीव गाँधी की हत्या की गई थी.

आतंकवाद की समस्या का निदान (Solution of Terrorism Problem)-

- धर्म को सही ढंग से समझना होगा. मानवजाति धर्म, जातिवाद के भंवर में इस कदर फंस गई है, कि धर्म के उपर इंसानियत के बारे में सोचती ही नहीं है. धर्म हमारी सुविधा के लिए है, धर्म अच्छी शिक्षा, ज्ञान की बातें इंसानियत सिखाता. हमें धर्म, जाति के उपर इंसानियत को रखना चाहिए. दुनिया में प्यार से बड़ी कोई चीज नहीं है, कहते हैं 'भगवान् प्यार है, प्यार ही भगवान् है'. गॉड ने हमें अपने आस पास अपने पड़ोसी से प्यार करने की शिक्षा दी है, वो हमें कहता है "दूसरों की गलती माफ़ करो जैसे मैं करता हूँ". अगर हम भगवान की बात का सही मतलब समझेंगे, तो देश दुनिया से आतंकवाद जैसी कुरीथियां निकल जाएगी और चारों तरफ प्यार होगा.
- आतंकवाद को दूर करने के लिए अच्छी शिक्षा की बहुत जरूरत है. अनुकूल शिक्षा मिलने पर इन्सान की सोच बदलेगी, उसकी सोचने समझने की शक्ति में बदलाव आएगा और वो सही दिशा में ही सोचेगा. शिक्षित व्यक्ति अपना अच्छा बुरा जानता है, उसको गलत शिक्षा देकर बहलाया नहीं जा सकता.

आतंकवाद से निपटने के लिए देश दुनिया को मिल कर काम करना होगा, और इसलिए हर साल 21 मई को आतंकवाद विरोधी दिवस मनाया जाता है. इस समस्या से लड़ने के लिए एक अकेला देश कुछ नहीं कर सकता, क्योंकि ये विश्व व्यापी समस्या है.

मुस्कान नर्देकर
द्वितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

दोस्ती का महत्व

मनुष्य एक सामाजिक प्राणी हैं और साथ ही उसमें विचारों को व्यक्त करने एवम भावनाओं को महसूस करने की शक्ति होती हैं. इसी कारण मनुष्य अकेला नहीं रह सकता. एक मनुष्य दूसरे मनुष्य अथवा किसी अन्य प्राणी की तरफ आकृषित होता हैं. उसे भावनात्मक रूप से अपना समझाता हैं बिना किसी रक्त संबंध के अपने दुःख सुख उससे बाटता हैं और सदैव उसकी मदद करता हैं. ऐसे ही संबंध को दोस्ती अथवा मित्रता का संबंध कहा जाता हैं. इसी लिए हर साल अगस्त माह के पहले रविवार को फ्रेंडशिप डे के रूप में मनाया जाता है.

बचपन की मित्रता :

जब हम छोटे से होते हैं.खेलने के लिए हमें हमेशा अपनी उम्र के किसी दोस्त की जरूरत होती हैं. कॉलोनी में हमें कई तरह के मित्र मिलते हैं पर उन में भी कुछ हमें खास लगने लगते हैं, जिसके साथ हमें खेलना अच्छा लगता हैं. जिससे हम अपने खिलोने शेयर कर सकते हैं, जिसे हमेशा हम अपने साथ देखना चाहते हैं. ये वो मित्रता हैं जिसका पहला और आखरी मतलब हैं खेल. बस इस उम्र की मित्रता में मनुष्य को खेलना ही सबसे अधिक प्रिय और महत्वपूर्ण काम लगता हैं और उनके इस कार्य में जो उनके सबसे अच्छे सहभागी हैं वे उसके खास मित्र बन जाते हैं.

स्कूल,कॉलेज एवम ऑफिस की मित्रता :

बच्चा बड़ा होता हैं. यह समय उसकी लाइफ का सबसे सुंदर समय होता हैं, जिसमें वो जिंदगी का सबसे अच्छा वक्त बिताता हैं, लेकिन यही वो समय होता हैं जब एक बच्चा अपना भविष्य बनाता हैं या बिगाड़ता हैं. इस समय दोस्तों का बच्चे की मानसिकता पर बहुत अधिक

प्रभाव पड़ता हैं. अच्छी एवम बुरी संगति उस बच्चे के पुरे जीवन को प्रभावित करती हैं. स्कूल एवम कॉलेज के दौर में एक बच्चे को दोस्ती की सबसे ज्यादा जरूरत होती हैं. पढाई के लिए, मनोरंजन के लिए यहाँ तक की मन में उठ रहे विचारों के लिए उसे एक हम उम्र साथी की जरूरत होती हैं

ऑफिसियल लाइफ में व्यक्ति को मित्रों की बहुत आवश्यकता होती हैं. व्यस्त शीड्यूल के कारण मनुष्य मानसिक रूप से बहुत थक जाता हैं. ऐसे में मनुष्य को मित्र ही इस थकावट से बाहर निकालता हैं.

रक्त संबंध में मित्रता :

जरूरी नहीं दोस्ती केवल स्कूल,कॉलेज या गली मोहल्ले के हम उम्र के लोगो के बीच ही होती हैं. आज के समय में सबसे करीबी दोस्त माता, पिता, दादा दादी एवम भाई बहन ही होते हैं. जब ये रिश्ते अपनी उम्र के अनुभव को छोड़ अपने बच्चो के साथ उनके जैसे बन जाते हैं. उन्हें खेल खेल में सही गलत समझाते हैं तब ये रिश्ते ही सबसे बेहतर दोस्त कहलाते हैं. आज क्राइम इस कदर बढ़ रहा हैं कि बाहरी दुनियाँ पर व्यक्ति कम ही विश्वास कर पाता हैं ऐसे में दोस्त शब्द के मायने घर में ही तलाशने पड़ते हैं. रक्त संबंध से बने मित्रता के रिश्ते आज के समय में ज्यादा कारगर सिद्ध होते हैं.

जानवरों एवम पशु पक्षियों से मित्रता :

अधिक प्रेम होता हैं. वे अपने दिल की सभी बातें अपने पालतू जानवर से करते हैं.भले ही उस जानवर से उन्हें कोई उत्तर प्राप्त नहीं होता लेकिन फिर भी वे उनसे बात करके स्वयं को हल्का महसूस करते हैं.

इस प्रकार यह थे मित्रता अथवा दोस्ती के प्रकार जो आमतौर पर हमारे सामने होते हैं और जो हमें इस सामाजिक जीवन का हिस्सा बनाते हैं.

मित्रता फ्रेंडशिप का महत्व (Friendship Mitrata Dosti Mahatva)

मित्रता का महत्व बहुत बड़ा है. जब भी व्यक्ति किसी अन्य के साथ स्वयं को परिपूर्ण समझे. उसके साथ उसकी तकलीफों को अपना समझे. अपने गम उसे कह सके. भले ही दोनों में न रक्त संबंध हो, न जातीय संबंध और नहीं इंसानी,सजीवता का संबंध लेकिन फिर भी वो भावनात्मक दृष्टि से उससे जुड़ा हुआ हो यही मित्रता का अर्थ है. जैसे :

एक राइटर को अपने कलम अपनी डायरी से भी वैसा ही लगाव होता है जैसे किसी मित्र से. बचपन में छोटे बच्चो को अपने खिलोने से बहुत लगाव होता है. वे उनसे बातें करते हैं लड़ते हैं जैसे किसी मित्र के साथ उनका व्यवहार होता है ,वैसा ही वो अपने खिलोनों के साथ करते हैं. वही कई व्यक्ति ईश्वर से मित्रता करते हैं. उनसे अपने दिल की आपबीती कहते हैं. अपने सुख दुःख कह कर अपना मन हल्का करते हैं. ईश्वर में आस्था ही ईश्वर से मित्रता कहलाती है.

श्रद्धा जंगम
द्वितीय वर्ष औषध निर्माण शास्त्र

कविता

कभी दो हमे भी यह मौका,
सज़दे में तेरे झुक जाए हम,
लेके हाथ तेरा हाथो में,
प्यार की चूड़ियाँ पहनाए हम
कभी दो हमें भी यह मौका,

कभी दो हमे भी यह मौका,
जुल्फों की छाँव में रहने का,
तेरे कानों में गुफ्तगू कहने का,
कभी दो हमे भी यह मौका,

कभी दो हमे भी यह मौका,
होठों से होठ मिलाने का,
तेरी बाहों में सो जाने का,
रात में तेरे ख्वाबों में जी लेने का,
कभी दो हमे भी यह मौका,

कभी दो हमे भी यह मौका,
शाम के एहसास का,
गहरे से जज़्बात का,
आँखों में डूब जाने का,
कभी दो हमे भी यह मौका,

- चव्हाण प्राजक्ता, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

मिलते अगर हम तो क्या एहसास होता
धड़कते दिल में क्या क्या जज़्बात होता
बहते आँखों से आसू, या लब खिलखिलाते
या दोनों के संगम का, एक साथ एहसास होता
करते ढेर सारी बातें, या चुप मुस्कुराते
चलते साथ साथ और हाथों में हाथ होता
रुकते फिर बहाने से, देखने को आखे
निगाहों ही निगाहों में, उमड़ता वो प्यार होता
बैठ कर कहीं, सीने से तैरे लग जाते
रुक जाए अब पल यही, ऐसा विचार होता
मिलते अगर हम तो क्या एहसास होता
धड़कते दिल में क्या क्या जज़्बात होता.

- खाडे सौरव, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

इश्क, दोस्ती, मतलब देखा...
इस जमाने में हमने बहुत कुछ देखा...
लोग देखे लोगों का ढग देखा...
यहाँ हर एक का बदला हुआ रंग देखा...
कहीं घाव, कहीं मरहम, कहीं दर्द देखा...
यहाँ अपनों के हाथ में खंजर देखा...
कभी रात, कभी दिन देखा...
कहीं पत्थर का दिल, तो कहीं दिल पर पत्थर देखा...
कभी हकीकत, कभी बदलाव देखा...
यहाँ हर चेहरे पर दोहरा नकाब देखा...
चाहत, जिस्म, फिर धोखा देखा...
यहाँ मोहब्बत के नाम पर सिर्फ मौका देखा...
जीते-जी बस यही देखना बाकी था, अंश...
एक उसे भी, किसी और का होते देखा...

- मोहिते पल्लवी, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

म तो यहां हर किसी ने किया
फिर भी देखो कितना फर्क रहा
दिल रोया इश्क मे
और टूटकर बिखर गया
कलम ने हिम्मत की.. उठी
चली अथक वो मीलों तक...
और पूरा का पूरा एक प्रेमग्रंथ रच दिया.

- चौगुले अनुजा, प्रथम वर्ष डी फार्मसी

तुम साथ होते हो
तो बुरा वक्त भी
आसानी से कट जाता है
तुम साथ होते हो
तो नहीं डराती आशंकाएं
तुम साथ होते हो
तो हर मुसीबत से लड़ने की
आ जाती है हिम्मत
तुम साथ हो तो
तो दो गुना हो जाता है आत्मविश्वास
सचमुच बड़ा करिश्माई है
तुम्हारा साथ
तुम साथ होते हो तो
ना जाने क्या क्या
कर गुजरती हूँ.

- पाटील अनुराधा, प्रथम वर्ष डी फार्मसी

मैं तेरा साया हू
मैं वक़्त नहीं जो बदल जाऊ
मैं वो शाम हू, जो रोज़ लोटकर आऊ
बन चुका हू, दर्द अब मैं तेरे दिल का
जब जब सोचेगा मेरे बारे में तब तब बढ़ता जाऊ
मुझे आम ना कर तू अपनी महफिल में
मैं राज बनकर तेरे दिल में दफन हो जाऊ
अकेला ना समझना तू खुद को इस जहाँ में
मैं तेरा साया हू, कोई बादल नहीं जो बरसकर लौट जाऊ

मोहिते पल्लवी, द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

English Section

1. Who am I? Ask the vital question

Every living being longs to be happy, untainted by sorrow; and everyone has the greatest love for himself, which is solely due to the fact that happiness is his real nature. Hence, in order to realise that inherent and untainted happiness, which indeed he daily experiences when the mind is subdued in deep sleep, it is essential that he should know himself. For obtaining such knowledge the enquiry, 'Who am I?' in quest of the Self is the best means.

'Who Am I?' I am pure Awareness. This Awareness is by its very nature Being-Consciousness-Bliss.

If the mind, which is the instrument of knowledge and is the basis of all activity, subsides, the perception of the world as an objective reality ceases. Unless the illusory perception of the serpent in the rope ceases, the rope on which the illusion is formed is not perceived as such. Similarly, unless the illusory nature of the perception of the world as an objective reality ceases, the vision of the true nature of the Self, on which the illusion is formed, is not obtained.

The mind is a wondrous power residing in the Self. It causes all thoughts to arise. Apart from thoughts, there is no such thing as mind. Therefore, thought is the nature of mind. Apart from thoughts, there is no independent entity called the world. In deep sleep there are no thoughts, and there is no world. In the states of waking and dream, there are thoughts, and there is a world also.

Just as the spider emits the thread (of the web) out of itself and again withdraws it into itself, likewise the mind projects the world out of itself and again resolves it into itself. When the mind leaves the Self, the world appears. Therefore, when the world appears, the Self does not appear; and when the Self appears (shines) the world does not appear. When one persistently inquires into the nature of mind, the mind will subside leaving the Self (as residue). The mind always exists only by depending on something gross, the physical body; it cannot exist independently. It is the mind that is called the subtle body or soul.

That which rises as 'I' in the body is the mind. If one inquires as to where in the body the thought 'I' rises first, one would discover that it rises in the heart. That is the place of the mind's

origin. Even if one thinks constantly 'I', 'I', one will be led to that place. Of all the thoughts that arise in the mind, the 'I' thought is the first. It is only after the rise of the "I-thought" that other thoughts occur.

The thought 'who am I?' will destroy all other thoughts, and like the stick used for stirring the funeral pyre, it will itself be burnt up in the end. Then, there will be Self-realisation. When other thoughts arise, one should not pursue them but should diligently inquire: 'To whom do they occur?' It does not matter how many thoughts arise. As each thought arises, one should inquire with alertness, "To whom has this thought arisen?" The answer that would emerge would be "to me". Thereupon if one inquires "Who am I?" the mind will go back to its source; and the thought that arose will subside.

Mr. Shubham Sawant
S.Y. D. Pharmacy, Ashta

Life.....A to Z

Mr. Sushant Gavade Pawane

F.Y.D.Pharm

**Annasaheb Dange College of Pharmacy,
Ashta**

Avoid negative sources, people, places, things and habits
Believe in yourself
Consider things from every angle
Enjoy life today, yesterday is gone and tomorrow never comes
Family and friends are hidden treasures, enjoy their riches
Give more than you planned to
Hang on to your dreams
Ignore those who try to discourage you
Just do it
Keep trying no matter how hard it seems, it will get easier
Love yourself first and most
Make it happen
Never lie, cheat, always strike a fair deal
Open your eyes and see things as they really are
Practice makes man perfect
Quitters never win and winners never quit
Read, study and learn about everything important in your life
Stop procrastinating
Take control on your own destiny
Understand yourself in order to understand others
Visualize it
Want it more than anything
Xerox your efforts
You are unique of all God's creations, nothing can replace you.
Zero on your target and go for it !!

Examination: A cricket match

Mr. Sunil Londhe

F.Y. D. Pharm

Annasaheb Dange College of D. Pharmacy, Ashta

Examination hall - Cricket ground
Students - Batsmen
Supervisor - leg-umpire
Questions - Balls
Hard questions - Fast balls
Difficult questions - Bouncers
Principal - Manager
Questions out of syllabus - Wide balls
Pen - Bat
Marks - Runs/Scores
Caught while copying - Run out
To pass - To win
Annual exam - Test match
First rank - Man of the match

Like and Love

Mr. Yashwant Ambure

S.Y.D.Pharm

Annasaheb Dange College of D. Pharmacy, Ashta

In front of person you love, your heart beats faster.
But in front of person you like, you get happy.
In front of person you love, winter seems like spring.
But in front of person you like, winter is just like beautiful winter.
If you look into the eyes of the one you love, you blush.
But if you look into the eyes of the one you like, you smile.
In front of person you love, you can't say everything in your mind.
But in front of person you like, you can.
In front of person you love, you tend to get shy.
But in front of person you like, you can show your own self.
You can't look straight into the eyes of the one you love.
But you can always smile into the eyes of the one you like.
When the one you love is crying, you cry with them.
But when the one you like is crying, you end up comforting.
The feeling of love starts from the eyes.
But the feeling of like starts from the ears.
So if you stop liking a person you used to like.
All you need to do cover your ears.
But if you try to close your eyes.
Love turns into a drop of tear and remains in your heart forever.....

Shayari

Bolti hai dosti, chup rehata hai pyar,
Hasati hai dosti, rulata hai pyar,
Milati hai dosti, juda karta hai pyar,
Fir bhi kyun dosti ko chhod kar lok karte hai pyar....

Mr. Saurabh Rajendra Patil

S. Y. D. Pharm.

Teri wafao main sanam,
Bina wafa ke rahate, na safar ke rahate,
Bikhari lash ke Itane tukade huye,
Na kafan ke rahe .. na dafan ke rahe

Barish hui .. Bhig gaye ham... fir kya?
Rajanikanth ne fuk mari sunkh gaye ham....

Akhe to pyar main dil ki zubah hoti hain,
Sacchi chahat to sada bezuban hoti hain,
Pyar main dard bhi mile to kya ghabarana,
Suna hain dard se chahat aur bhi jawan hoti hain....

Mr. Abhijeet Pawar

S.Y. D. Pharm

A purely chemical Love Story.....

Chemistry ke Student ko bhi Mohabbat ho Sakati Hain..... Aur phir wo apne Mohabbat ki Tarif kuch is tarah se kare to.....

Na ye **Chemistry** hoti,

Na main iska **Student** hota..

Na Ye **Lab** hoti...

Na ye **Heart Accident** hota...

Abhi **Practical** ke waqt, Nazar ayi ek Ladaki...

Khubsurat si **Naq** uski **Test Tube** jaisi Thi..

Bato Main usaki **Glucose** ki mithas thi..

Sanso main uski **Ester** ki Khushabu thi...

Andhare main wo **Chamakati** thi...

Main use **Radium** samazata tha.....

Jab aakh ladi to **Reversible Reaction** huwa..

Aur **Love** ka **Production** huwa...

Phir to lagane lage uske ghar ke chakkar aise...

Nucleus ke charo taraf **Electron** ghumata hain Jaise...

Jis din hamare **Test** ka **Confirmation** tha...

Us din uski **Daddy** se hamara **Introduction** tha...

Hamari Bat sunkar wo aise uchal padi...

Mano **Ignition Tube** se **Sodium** piece nickel padi...

Bole wo hosh main aao pahachano apni Auqat...

Iron kabhi mil nahi sakata **Gold** ke sath...

Is tarah tod diya unhone hamara **Armano** bhara **Bicker**...

Haum chup rah gaye **Benzaldihyde** ka kadawa ghont picker...

Ab unki yadon ke bina, hamara kam chalata nahi tha...

Armano ka **Lamp** bina **Spirit** jalata nahi tha.... Jindagi ho gayi hain **Unsaturated Hydrocarbon** ki tara..

Aaj kal Bekar ghumatahoon awara **Hydrogen** ki tarah....

Miss. Dipti Gaikwad

S.Y. D. Pharm

Institute Vision:

To create Pharmacy professional of finest quality to serve healthcare system of society.

Institute Mission:

1. To serve and sustain an academic environment which is conducive to transform the students into skilled and knowledgeable Pharmacy professionals.
2. To encourage and train the students to meet need of healthcare services.
3. To develop communication and management skill of students to become successful entrepreneur.
4. To help the students to inculcate the knowledge for betterment of society.

Program Educational Objectives

The graduates shall be able to-

PEO I: Gain the knowledge and pursue higher education as per their potential.

PEO II: Based on their acquired knowledge and proven competence, will serve as enterprising professional in any organization

PEO III: Support the healthcare need by initiating startups and working in healthcare related services.

PEO IV: Initiate and Participate in public welfare activities.

